Hakhel

This year is a very special, kinderlach. It contains a very rare mitzvah."

"Which mitzvah Abba?"

"Hakhel. In the times of the Beis HaMikdash we had an opportunity to perform this mitzvah only once every seven years." "Please tell us about it, Abba."

"On the first day of Chol HaMoed Succos, on the year after the shmitta year, the chatzotzros (horns) would be blown in Yerushalayim. This would be the call for all of Klal Yisrael, men, women, and children, to gather together in the Beis HaMikdash.

The king would sit or stand on a wooden bimah in the ezras noshim and read selected portions from Sefer Devarim.'

sounds magnificent, Abba. What was the reason behind this huge gathering reading?

"The Keli Yakar has a

fascinating explanation of the deep meanings of this mitzvah. The words that the king reads from Sefer Devarim are words of tochacha (constructive criticism). They are meant to arouse the people to do teshuva (correct their mistakes).

"Teshuva? Chol HaMoed Succos is just six days after Yom Kippur. Why would we need to do teshuva so soon after being cleansed of all of his aveyros?"

"Excellent question, Chaim. The first four days after Yom Kippur, we are busy gathering the daled minim (four species), building the Succah, and preparing for the chag. There is no time to do aveyros. The first day of Succos is rich in mitzvos. One mitzvah brings another mitzvah; therefore, a tsaddik will not sin on that day either. The next day, the sixteenth of Tishrei, is the first day that aveyros are recorded for the new year. On that day, we need to do teshuva to keep us on the straight path. Hakhel prepares us for that teshuva.

"How, Abba?"

"I will explain, Avi. Firstly, we gather together all of Klal Yisrael, men, women, and children. The huge gathering brings unity, which is essential to the acceptance of teshuva.

"Why, Abba?"

"Klal Yisrael can do teshuva either as individuals or as a unified group. Hashem will accept an individual's teshuva during the ten days between Rosh Hashanah and Yom Kippur. Now, six days after Yom Kippur, they had lost that opportunity. Hashem would accept their teshuva only if the people were united. They needed the unity of Hakhel to promote acceptance of their teshuva."

"That is so interesting.

"This unity is hinted to in the mitzvah of the first day of Succos. 'You shall take for yourselves on the first day (of Succos) the fruit of a beautiful tree (esrog), the branches of date palms (lulav), the twigs of myrtle tree (hadassim), and willows (aravos)' [Vayikra 23:40]. Our Sages relate that the four species represent four types of Jews who all unite to do the will of The Creator. The Succah itself also promotes peace. We leave our permanent homes to dwell in the temporary Succah, sheltered by Hashem's peace, as we say in our tefillos, 'spread upon us

Your Succah peace."

'How inspiring, Abba! However, have a question. If Succos is so strongly tied to peace and unity, why do we observe hakhel only once every seven tears, after shmitta year?"

"Aha! I was waiting

for someone to ask that question, Esti. During the shmitta year, the produce of Eretz Yisrael becomes hefker (ownerless). Poor people can come and eat for free. This surely promotes shalom, because most disputes stem from disagreements about ownership. 'This is mine and not yours!' On shmitta, the produce is hefker; therefore, there are no arguments over who owns it. Two weeks after the end of the shmitta year is the ideal time to promote harmony in Klal Yisrael."

"Abba, we never realized the depth of the mitzvah of hakhel! It was quite an event.' "May we all merit fulfilling it this year."

Kinderlach.

This week is Shabbos Shuva. We stand in the midst of the days of teshuva, five days before Yom Kippur. This is the special time of the year that Hashem accepts the teshuva of individuals. We can each return to Him without the assistance of the Klal. This is a wonderful opportunity, kinderlach. In olden times, we had the mitzvah of hakhel to help us do teshuva after Yom Kippur. Nowadays, we do not have that mitzvah. Therefore, it is very worthwhile for us to seize the golden opportunity to do teshuva now, during these ten days. Return to Hashem! Wipe out aveyros! Do more mitzvos! Wipe your slate clean this Yom Kippur.

Everyone Is Going

 $D_{
m o}$ I really have to go, Abba?"

"Yes, Avi."

"Who else is going?"

"The whole family - Imma and I, and all of your brothers and sisters.

"What about Saba and Savta?"

"They are going also."

"Uncle Aaron and Aunt Rachel?"

"Yes, along with their children."

"What about the next-door neighbors?"

"They are all going - even the little infant and their great-grandfather.'

"Everybody on our street?"

"Of course."

"Is there anyone who is not going?"

"Not that I know of."

"But why? It must be a very important event if everyone is going.'

"It is. Once event seven years, the entire Jewish nation - men, women, and children, gathers together on the second day of Succos in the Beis HaMikdash."

"What do they do over there?"

"They listen."

"That's good. You always tell me that it is important to listen. What do they listen to?" "Words of Torah, from the beginning of Sefer Devarim."

"But we just read the beginning of Sefer Devarim two months ago in the Beis HaKinesses. Didn't they hear it then?"

"Okay, Avi. I will tell you the whole story. We are going to perform a very important mitzvah called Hakhel. The Sefer HaChinuch explains that we gather the entire Jewish nation together to perform this mitzvah. The foundation of Klal Yisrael is the Torah. It is what separates us from the other nations. It is our glory and our greatness. It guarantees us a wonderful life, in this world and the next. Therefore, it is only fitting that we gather everyone together to hear these words of Torah. This demonstrates its paramount importance. In addition, it fills everyone's heart with a tremendous desire to learn Torah. From learning Torah, they will come to know Hashem, and merit to receive all of His goodness."

"Wow. It really is important to go. I want to be a part of this national mitzvah. When everyone gets together, I want to be there."

Kinderlach . . .

What is the most important thing in our lives? The Torah. We have no mitzvah of Hakhel in our days. How do we show the importance of the Torah? We stand up and kiss the Sefer Torah when it is removed from the Aron Kodesh. We stand up when a Talmid Chochom approaches us. He is a living Sefer Torah. Most importantly, we learn Torah with all of our koach (strength). We listen to shiurim (Torah lectures). We stretch our minds to understand Hashem's word. And we review it many times until we remember it. It becomes a part of us. It sinks into our bones and our hearts. And it guides our lives. Kinderlach, may you all be adorned with the glorious crown of Torah.

כולם הולכים

"האם אני באמת חייב ללכת, אבא?"

"כן, מוישי."

"מי עוד הולר?"

"כל המשפחה - אמא ואני, וכל אחיך ואחיותיך."

"מה עם סבא וסבתא?"

"גם הם הולכים."

"והדוד אהרן והדודה רחל?"

"כן, יחד עם ילדיהם."

"מה עם השכנים?"

"כולם הולכים - אפילו התינוק שלהם והסבא-רבא."

"כל מי שגר ברחוב שלנו הולך?" "כמובן."

"האם יש מישהו שאיננו הולך?"

"עד כמה שידוע לי, לא."

"אבל מדוע? כנראה זה דבר חשוב מאוד, אם כולם הולכים."

"זה באמת חשוב. מדי שבע שנים, כל עם ישראל - גברים, נשים וילדים -מתאספים ביום השני של חג הסוכות

בבית המקדש." "ומה הם עושים שם?"

"הם מקשיבים."

"טוב. אתה תמיד אומר לי שחשוב להקשיב. לְמה הם מקשיבים?"

"לדברי תורה, מהתחלת ספר דברים." "אבל קראנו את התחלת ספר דברים בבית הכנסת רק לפני חודשיים. האם

"?הם לא שמעו את זה אז?"

"ביום הראשון של חול המועד סוכות, בשנה לאחר שנת השמיטה, - היו תוקעים בירושלים בחצוצרות. היה זה הסימן לכל עם ישראל אנשים, נשים וטף – להתאסף בבית המקדש. ואז המלך היה יושב או עומד על בימת עץ בעזרת הנשים וקורא חלקים מספר דברים." "נשמע כמו מעמד מרשים, אבא. מה הסיבה להתאספות זו ולקריאה?"

"ל'כלי יקר' יש הסבר מעניין ביותר על משמעותה העמוקה של" מצווה זו. המלך היה קורא מתוך ספר דברים דברי תוכחה, והמטרה היתה לעורר את העם לתשובה."

"תשובה? חול המועד סוכות הוא רק שישה ימים אחרי יום הכיפורים. מדוע שנצטרך לשוב בתשובה, לאחר שנטהרנו מכל העבירות שלנו זמן קצר כל כך לפני כן?"

"שאלה מצויינת, חיים. בארבעת הימים הראשונים אחרי יום הכיפורים, כולנו עסוקים ברכישת ארבע המינים, בבניית הסוכה ובהכנות לחג. אין זמן לעבור עבירות. היום הראשון של חג הסוכות עשיר במצוות. מצווה גוררת מצווה, ולפיכך צדיק לא יחטא גם ביום זה. היום שלאחר מכן, ט"ז בתשרי, הוא היום הראשון שבו נרשמות

עבירות בשנה החדשה. ביום זה עלינו לשוב בתשובה כדי להשאר על דרך הישר. מצוות 'הקהל' מכינה אותנו לתשובה זו."

"?כיצד, אבא"

עם ישראל יכול לעשות תשובה או" כיחידים או כציבור מאוחד. ה' מקבל את תשובת היחיד במשך עשרת ימי תשובה, בין ראש השנה ליום הכיפורים. שישה ימים אחרי יום הכיפורים, הזדמנות זו כבר הוחמצה. ה' יהיה מוכן לקבל את תשובתם רק אם יהיו מאוחדים. הם היו זקוקים לאחדות שבמעמד ה'הקהל' כדי שתשובתם תתקבל."

"רואים מכאן כמה שהאחדות חשובה."

"בסדר, מוישי. אסביר לך הכל מההתחלה. אנו הולכים לקיים מצווה חשובה מאוד שנקראת 'הקהל'. בעל ספר החינוך מסביר שכל עם ישראל מתאסף יחד כדי לקיים מצווה זו. היסוד של כלל ישראל הוא התורה. זה מה שמבדיל בינינו לבין שאר העמים. התורה היה גדולתנו ותהילתנו. היא מבטיחה לנו חיים נהדרים, גם בעולם הזה וגם בעולם הבא. לכן, ראוי שנתאסף כולנו לשמוע את דברי התורה. הדבר מראה על חשיבותה הרבה. ובנוסף, כך מתמלאים ליבותינו ברצון עז ללמוד תורה. ומלימוד תורה, יגיע כל עם ישראל לידיעת ה', ויזכה לקבל את כל טובו." "אכן, חשוב מאוד ללכת. אני רוצה להיות חלק מהמצווה הכלל-

ישראלית הזאת. כשכולם יתאספו, גם אני רוצה להיות שם."

ילדים יקרים . .

מה הדבר החשוב ביותר בחיינו? התורה. אין לנו מצוות הקהל היום. כיצד נראה את חשיבות התורה? אנו עומדים ומנשקים את ספר התורה כאשר מוציאים אותו מארון הקודש. אנו עומדים כאשר תלמיד חכם מתקרב אלינו. הוא ספר תורה חי. והחשוב ביותר, אנו לומדים תורה בכל כוחנו. אנו שומעים שיעורי תורה. אנו מתאמצים כדי להבין את דבר ה'. ואנו חוזרים על הדברים שוב ושוב עד שאנו זוכרים אותם היטב, והם נהיים חלק מאיתנו. הדברים חודרים לתוכנו, לליבותינו, והם מדריכים אותנו בחיינו. ילדים יקרים, יהי רצון שתתעטרו כולכם בכתר התורה.

הקהל!

"השנה היא שנה מיוחדת מאוד, ילדים. מקיימים בה מצווה נדירה ".מאוד

"איזו מצווה, אבא?"

"מצוות 'הַקְהַל'. בזמן שבית המקדש היה קיים היו מקיימים מצווה זו "פעם בשבע שנים.

"ספר לנו על כך, אבא."

"אחדות זו נרמזת כבר במצווה של יום-טוב ראשון של חג הסוכות. ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, כפות תמרים, וענף עץ' עבות וערבי נחל" (ויקרא כ"ג, מ'). חז"ל אומרים שארבעת המינים מייצגים ארבעה מיני יהודים, המתאחדים יחד כדי לעשות את רצון בוראם. הסוכה עצמה גם כן מקדמת את השלום. אנו עוזבים את בתינו הקבועים כדי לגור בסוכה הזמנית, סוככים תחת כנפי

השכינה, כנאמר בתפילה, 'ופרוש עלינו סוכת שלומך."" "איזה רעיון נפלא! אבל, אבא, יש לי שאלה. אם הסוכה כה קשורה לשלום ולאחדות, מדוע אנו מקיימים את מצוות 'הקהל' רק פעם בשבע שנים, לאחר שנת השמיטה?"

"יופי! חיכיתי שמישהו כבר ישאל שאלה זו, אסתי. במשך שנת השמיטה, היבול בארץ ישראל הוא הפקר. העניים יכולים לבוא ולאכול אותו בחינם. דבר זה ודאי מקדם את השלום, מכיוון שרוב המחלוקות נובעות מחילוקי דיעות בענייני רכוש. 'זה שלי – לא שלך!' בשמיטה, היבול הוא הפקר, ולכן לא מתעוררות מריבות בנוגע לבעלות עליו. שבועיים לאחר סוף השמיטה הוא זמן מתאים ביותר לחזק את האחדות בעם ישראל."

"אבא, מעולם לא הבנו את העומק שבמצוות 'הקהל'! היה זה "מעמד נשגב ביותר.

"יהי רצון שנזכה לקיימו השנה."

ילדים יקרים . .

השבת הזו היא שבת שובה. אנו נמצאים בעיצומם של ימי התשובה, חמישה ימים לפני יום הכיפורים. זהו זמן מיוחד בשנה, שבו ה' מקבל את תשובתם של יחידים. כל אחד מאיתנו יכול לשוב אל ה', בלי להזדקק לסיוע של הציבור. זוהי הזדמנות נהדרת, ילדים. בעבר, היתה לנו מצוות 'הקהל' שסייעה לנו לחזור בתשובה אחרי יום הכיפורים. כעת, אין לנו מצווה זו. ולפיכך, כדאי מאוד לנצל את הזדמנות הפז הזו כדי לשוב בתשובה כעת, במשך עשרת הימים הללו. שובו אל ה'! מחקו את העבירות! קיימו עוד מצוות! פיתחו ביום הכיפורים הזה דף חדש - ונקי!